

L'ORACIÓ

1. L'oració simple i l'oració composta

2. Tipus d'oracions compostes

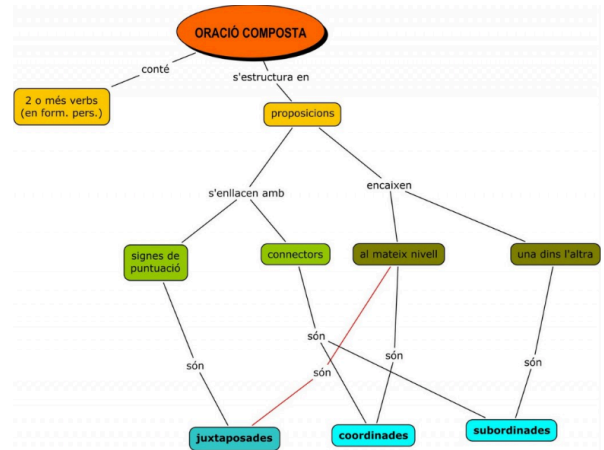
2.1. Juxtaposició

2.2. Coordinació

2.2.1. Tipus de coordinació

2.3. Subordinació

2.3.1. Tipus de subordinació

1. L'ORACIÓ SIMPLE I L'ORACIÓ COMPOSTA

Una oració és un enunciat que conté, com a mínim, **un verb en forma personal** i que està organitzat, generalment, en **dos constituents: subjecte i predicat**.

Hi ha dues menes d'oracions:

- **ORACIONS SIMPLES** -> 1 sol verb en forma personal i 1 sola estructura de constituents (subjecte + predicat):

L'Oriol ha arribat tard.

Subjecte

Predicat

- **ORACIONS COMPOSTES** -> 2 o més verbs (dels quals, com a mínim, un està en forma personal) i una estructura de constituents (subjecte + predicat) per a cada verb.

Quan l'Oriol va arribar, l'Òscar ja havia dinat.

Subjecte 1

Predicat 1

Subjecte 2

Predicat 2

Proposició 1

Proposició 2

Cadascuna de les estructures de constituents que formen l'oració composta s'anomena **proposició**.

No s'ha de confondre les formes no personals del verb amb:

- **Temps compostos** formats amb participi.

Hem arribat tard.

- **Passat perifràstic**, format amb infinitiu.

Vam arribar tard.

- **Perífrasis verbals**, formades amb alguna forma no personal.

No podeu arribar tard.

Estan arribant tard.

2. TIPUS D'ORACIONS COMPOSTES

Podem distingir 3 tipus d'oracions compostes segons dos criteris:

- La manera com es relacionen les proposicions:
 - Entonació
 - Signe de puntuació
 - Connector
- La relació sintàctica entre les proposicions:
 - Al mateix nivell
 - Una és subordinada de l'altre

JUXTAPOSICIÓ

Les proposicions que la formen estan enllaçades amb l'**entonació** (en la llengua oral) o amb un **signe de puntuació** (en la llengua escrita) i es troben **al mateix nivell sintàctic**.

He de preparar el dinar, he de netejar, he de cosir.

Proposició 1

Proposició 2

Proposició 3

COORDINACIÓ

Les proposicions que la formen estan enllaçades amb un **connector** i es troben **al mateix nivell sintàctic**.

He de preparar el dinar **i** he de netejar.

Proposició 1

Proposició 2

SUBORDINACIÓ

Les proposicions que la formen estan enllaçades amb un **connector** i **l'una és part de l'altra**.

S'ha comprat el cotxe **que vam veure a la fira**.

Proposició subordinada

Proposició principal

La Júlia pretenia **que tots ho passéssim bé**.

Proposició subordinada

Proposició principal

La canalla vol sortir, la senyora Ti està enfeïnada i el seu marit no vol **que** el destorbin.

Proposició subordinada

Proposició 1

Proposició 2

Proposició 3 (Proposició principal)

*“Cau la calor a la Safor, bombeja el ritme, no estem fent merda facilona, ací fem himnes.
Se'n va el dolor amb l'olor a mar, les primaveres demanen vida, l'estiu arriba...
El sol ha eixit, la ràdio sona, estem vius, estic fent temes i esperant per si somrius.
Érem feliços amb mentides de mil colors, tinc els conflictes d'un suïcida, tinc por...
I vull tornar als meus impulsos, ser pràctic, que si ella sona jo tremole, lo màxim.
Venen trompetes, no és Gillespie, etern als samples, és Ainsley: "Brother, ho volen simple".
Volen que vengui el discurs que ven, que no qüestione, volen que calle i que pugui al tren.
I aquella gent que em demana frases? que em diu que torne? No s'imaginin lo mal que em senc.
Però hui ja passe del drama, vull tocar el foc, sentir que crema.
Jo tinc set de vida, no de fama, no vull que un error siga un problema.
Però hui ja passe del drama, l'auto-compassió és una condemna.
Jo tinc set de vida, no de fama no vull ni la reixa ni la pena.
Res del que passa és comparable a tu, la nostra eixida eixida, homes i dones d'actes impurs.
Tu eres rebel i consentida, res del que passa és comparable a tu. Passa la vida!
Res del que passa és comparable a tu, la nostra eixida, homes i dones d'actes impurs,
Perquè tu tanques la ferida, res del que passa és comparable a tu. Passa la vida!
I un altre any perdut en esta confusió vital, lluitant contra els dimonis que van per dins cridant, buscant guanyar-me la partida, i perdre la raó, buscant que perga les forces, passa la vida i jo veig als majors, i pense en tot el que es mereixen, i baixa la esperança i puja el pa i amb esta perspectiva qui vol créixer, eh?
Dubtes i dubtes, depressió ve i eufòria va.
Que no serà per ganes de ficar les bombes, que serà per la por a perdre el que tenim.
Qui no censura el fons, critica per les formes i uns passen del tema, i uns filen massa prim.
Volen que vengui el discurs que ven, la porten clara: jo el que vull vendre és la victòria cara.
Que vull mirar als ulls si un dia arriba l'hora, que no puc ser feliç amb tanta merda ahí fora”*

2.1 JUXTAPOSICIÓ

Les proposicions s'enllacen mitjançant l'**entonació** (oral) o els **signe de puntuació** (escrit).

Expressa la teva opinió, dona els teus arguments.

Proposició 1

Proposició 2

No estàs sol, no tingues por, ja ningú embrutarà el teu cos.

Proposició 1

Proposició 2

Proposició 3

Pel que fa al sentit, les proposicions juxtaposades poden expressar matisos diversos (des de la simple suma de significats, a una relació deductiva de causa i conseqüència).

2.2 COORDINACIÓ

Les proposicions s'enllacen mitjançant **connectors** (generalment, una conjunció) i es troben al mateix nivell sintàctic.

Tu tens els ulls cremant **i** jo tinc ganes de cantar-te a l'orella.

Proposició 1

Proposició 2

La vida no cap en uns anys, **ni** cap en una ciutat, **ni** cap en una cançó.

Proposició 1

Proposició 2

Proposició 3

Les proposicions coordinades poden expressar sentits diversos, en relació amb els connectors concrets.

Les oracions coordinades es classifiquen segons els **elements d'enllaç** (conjuncions o locucions conjuntives).

- **COPULATIVES** (*i, ni*)
- **DISJUNTIVES** (*o, o bé*)
- **DISTRIBUTIVES** (*ni... ni, o... o, ara... ara, així... com, no solament... sinó que...*)
- **ADVERSATIVES** (*però, sinó, tanmateix, així i tot, ara bé, no obstant això, en canvi...*)
- **EXPLICATIVES** (*és a dir, o sigui, això és...*)
- **IL·LATIVES O CONSECUTIVES** (*doncs, per tant, en conseqüència...*)
- **CONTINUATIVES** (*a més, fins i tot...*)

Les oracions coordinades es classifiquen segons els **elements d'enllaç** (conjuncions o locucions conjuntives).

- **COPULATIVES** (*i, ni*) Indica la suma de significats de les proposicions.

Els carrers són bruts i tu tens tant de mal de cap.

Ni viu ni deixa viure.

- **DISJUNTIVES** (*o, o bé*) Expressa una alternativa exclouent.

Viure com esclaus o perdre la por?

- **DISTRIBUTIVES** (*ni... ni, o... o, ara... ara, així... com, no solament... sinó que...*) Indica una relació d'alternança, però no s'exclouen.

Ara plora, ara riu.

Així diu que està distret, com diu que s'avorreix.

- **ADVERSATIVES** (*però, sinó, tanmateix, així i tot, ara bé, no obstant això, en canvi...*) Expressa la contraposició entre els significats de les proposicions.

*La nit torna als carrers de la renúncia i la mentida, **però** hem trobat el record de la teua antiga memòria.*

*No s'hi atreveixen, **tanmateix** ens van de "xulos".*

- **EXPLICATIVES** (*és a dir, o sigui, això és...*) Una proposició aclareix el significat de l'altra.

*En Feliu Ventura és cantautor, **és a dir**, escriu les cançons que canta.*

- **IL·LATIVES O CONSECUTIVES** (*doncs, per tant, en conseqüència...*) Una acció és conseqüència o resultat de l'anterior.

*Dieu que no podem? **Doncs** fem-ho!*

*Ja no ens alimenten molles, **per tant**, volem el pa sencer.*

- **CONTINUATIVES** (*i a més, fins i tot, i encara, així mateix...*) Expressa la continuació dels fets o les accions.

*Canta molt bé, **fins i tot** ho fa millor que tu.*

2.3 SUBORDINACIÓ

La proposició subordinada no té sentit per ella mateixa, sinó que **depèn de la proposició principal** (dependència sintàctica), i realitza una **funció** dins de la principal: Subjecte, CN, CD, CI, Atribut, CC...

Som un riu de goles que entonem ferotges cançons.
Proposició principal Proposició subordinada (CN)

Qui sembla rebel·lia recull la llibertat.
Proposició subordinada (Subjecte) Proposició principal

Sent tot l'orgull, quan avui et veig.
Proposició principal Proposició subordinada (CCTemps)

Segons a què equival la proposició subordinada, poden ser **ADJECTIVES, SUBSTANTIVES** o **ADVERBIALS**.

a) **ADJECTIVES.**

- ✓ Equivalen a un **adjectiu** o **sintagma adjectival**.
- ✓ Fan de CN (l'*antecedent* és el nom complementat per la subordinada adjectiva).
- ✓ S'uneixen a l'oració principal amb un pronom relatiu (**que, el qual/la qual/els quals/les quals, on...**)

És l'escriptor que ha guanyat. = És l'escriptor guanyador
Prop. Subord. Adjectiva (CN) S. Adj (CN)

b) SUBSTANTIVES.

- ✓ Equivalen a un **nom** o **sintagma nominal**.
- ✓ Fan les funcions pròpies d'un SN: subjecte, CD, CI, CRV, Atribut, CN.
- ✓ Generalment, s'uneixen a l'oració principal amb la conjunció **que**.

Sé **que el tren arribarà a les dues.** = Sé **l'hora d'arribada del tren**
Prop. Subord. Substantiva (CD) SN (CD)

b) ADVERBIALS.

- ✓ Equivalen a un **adverbi** o **sintagma adverbial**.
- ✓ Fan les funcions pròpies dels complements circumstancials (temps, lloc, manera, causa, finalitat, condició...)
- ✓ S'uneixen a l'oració principal amb una conjunció, una locució conjuntiva o un adverbi.

Van arribar **quan ja era fosc.** = Van arribar **tard.**
Prop. Subord. Adverbial (CCT) SAdv (CCT)

Obriran una botiga **on hi ha un garatge.** = Obriran una botiga **allà.**
Prop. Subord. Adverbial (CCLL) SAdv (CCLL)

Prepara el rostit **com ho feia l'àvia.** = Prepara el rostit **així.**
Prop. Subord. Adverbial (CCM) SAdv (CCM)